

Natuurvereniging Eiland IJsselmonde

Natuur en milieu gaan ons allen aan

Zuiderpark en heemtuin: 6.5 km

Wandeling Zuiderpark Rotterdam incl. bezoek aan de Heemtuin

De Molenwei: 6.5 km.

Startplaats Sportpark De Vaan, Oldegaarde 21, 3084 AA – Rotterdam.

Gepubliceerd 29 april 2021

Natuurvereniging Eiland IJsselmonde Het 215 ha. grote Zuiderpark is tussen 1953 en 1960 als een groene schil om de toenmalige bebouwing aangelegd. Sindsdien zijn aan de Zuidzijde de afgelopen decennia hele woonwijken bijgebouwd. Ondanks de nodige aanpassingen ziet er nog grotendeels uit zoals de ontwerpers het enkele decennia geleden bedacht hebben. Zoveel hectare horizontaal groen afgewisseld met blokken, ovalen of andere geometrische figuren verticaal groen, met sportvelden en

volkstuinten langs randen. Wie van oost naar west loopt (of omgekeerd) kan een lange wandeling maken door een prachtig groene omgeving.

Toch was, aan het eind van de twintigste eeuw, de gemeente niet gelukkig met het functioneren van het Zuiderpark. Ondanks de vele mensen die in de nabijheid van het park wonen maakten er maar weinig mensen er gebruik van. Ook was er volgens de gemeente achterstallig onderhoud. Besloten werd om het groots aan te pakken. Daarbij werd meegenomen dat Zuiderpark meer ruimte moest bieden voor water. Als gevolg van klimaatsveranderingen moest er meer ruimte komen om bij stortbuien het regenwater dat de gewone riolering in de omringende wijken niet kan verwerken op te vangen en daarmee de kans te verkleinen de bewoners van de omliggende wijken met wateroverlast te maken krijgen.

In 2005 is begonnen met de uitvoering. Een deel van de grasvelden werd tot een brede singel vergraven. Deze loopt in de lengte van het park. Er werden buffers gecreëerd om in geval van wateroverlast dit water eerst op te vangen en daar een natuurlijke zuivering te laten ondergaan alvorens het aan het parkwater toe te voegen. Met de voor de waterberging vrijgekomen grond werd achter het AHOY-complex een avontureneiland ingericht. Op deze heuvels kunnen de kinderen zich van hartenlust uitleven. Na vijf jaar was het park klaar. Het is even wennen aan de grootsheid van de structuren. Een diversiteit aan biotopen maakt het Zuiderpark ecologisch interessant: wadi's, bosplantsoen, heesters, mantelzoom-vegetatie, water, natuurvriendelijke oevers, stukjes bloemrijke weide. De wadi's die als wateropvang kunnen dienen nodigen uit tot een avontuurlijke wandeling.

Aan de Kromme zandweg staan enkele historische gebouwen. De molen draait nog wekelijks en samen met het landhuis de Oliphant en enkele oude boerderijen ademt de Kromme Zandweg een zeldzame landelijke sfeer. De korenmolen heeft een ingemetselde gevelsteen met het bouwjaar 1723. Het landhuis Oliphant dateert zelfs uit 1592 maar staat pas sinds 1975 op zijn huidige plaats. Het moest plaats maken voor de ontwikkelingen in het westelijk havengebied.

Nabij de Kinderboerderij de Molenwei ligt de in 1977/78 aangelegde De Cultuurhistorische plantentuin. In deze wilde plantentuin is geprobeerd op een klein terrein een zo volledig mogelijk beeld te geven van de landschappen en de natuur rondom Rotterdam. In de wilde plantentuin zijn de omstandigheden voor veel van deze vegetatietypen aangelegd, daarbij is gebruik gemaakt van verschillende grondsoorten (er is zelfs levend veen) en stromend en stilstaand water. In de tuin kunnen we oude plantengesellschaften uit de omgeving van Rotterdam terugvinden. Zoals een hooiland met een overvloed aan gulden en vooral slanke sleutelbloemen. In de griend staan in het voorjaar zomerklokjes en dotterbloemen. In een bosje bloeit het daslook, longkruid en bosanemonen en als klapper op de vuurpijl zagen we honderden kievitsbloemen langs de oever van een plasje.

aartvandrags@natuurvereniging-ijsselmonde.nl

Vrijdag 14 april 10.30 uur Startplaats Sportpark De Vaan, Oldegaarde 21, 3084 AA – Rotterdam.

De Educatieve tuin Molenwei gelegen in het Zuiderpark

Een beetje verscholen in een uithoek van het Zuiderpark van Rotterdam ligt de prachtige wildeplantentuin voorheen genaamd Cultuur Historische Plantentuin Charlois nu Educatieve tuin Molenwei. Het adres is Brammertstraat 10. Het grote houten bord is hierboven vervangen door een eigentijds bord. Dat is niet de enig aanpassing. De orchideeënweide is schooltuin geworden maar wat over is gebleven staat nu fantastisch te bloeien. (Bezocht 5 april 2017 AVD)

In de in 1977/78 aangelegde wilde plantentuin is geprobeerd op een klein terrein een zo volledig mogelijk beeld te geven van de plantengroei in en rond Rotterdam zoals die eruit zag voor de verarming ten gevolge van milieuvervuiling en overbevolking merkbaar werd. Toen was er nog schoon water, stilstaand en stromend. Met brede rietkragen, waarin allerlei vogels konden nestelen. Met beschoeiingen van wilgentenen, of gewoon slootkanten waarlangs 's winters de uitgehaalde bagger bleef liggen drogen. Er was hier en daar nog loofbos, en grienden en elzenbossen langs de rivieren. Natuurlijk was er ook akkerland (waarop toen nog niet gespoten werd) vette weiden en hooiland op de armste gronden.

In de wilde plantentuin zijn de omstandigheden voor veel van deze vegetatietypen aangelegd: verschillende grondsoorten (er is zelfs levend veen), stromend water, stilstaand water, en allerlei soorten oeverbescherming. Natuurlijk wordt dit alles onderhouden, gebruikt en bewerkt. Niet met een nagelschaartje, maar ambachtelijk en vooral met kennis van zaken. Zodoende is de tuin gegroeid tot een plaats, waar we oude plantengezelschappen uit de omgeving van Rotterdam kunnen terugvinden. Ook vissen, kikkers en padden voelen zich hier thuis. Daarnaast broeden en foerageren er diverse soorten vogels, eenden en waterhoenders maar ook winterkoninkjes, rietzangers en zelfs een ransuil.

Maar na ruim 35 jaar ging een deel van de heemtuin op de schop. Een derde van de wilde plantentuin werd omgezet in schooltuinen! Juist op het terrein, waar dankzij tientallen jaren consequent beheer in juni honderden orchideeën bloeiden, werden schooltuinen aangelegd!

Maar iets werd goedgeemaakt doordat wat resteert er goed bijstond. Hooiland met een overvloed aan gulden en vooral slanke sleutelbloemen. De zomerklokjes en de overmaat aan dotters in de griend. Daslook en bosanemonen in het bosje en als klapper op de vuurpijl honderden kievitbloemen langs de oever van een plasje. Kortom de tuin blijft een bezoek waard!

Foto's 5-4-2017 AVD

Het grootste stadspark van ons land.. Het grootste park van eiland IJsselmonde.

Zuiderpark

Het 215 ha. grote Zuiderpark is tussen 1953 en 1960 als een groene schil om de toenmalige bebouwing aangelegd. Sindsdien zijn aan de Zuidzijde de afgelopen decennia hele woonwijken bijgebouwd. Het ziet er nog grotendeels uit zoals de ontwerpers het enkele decennia geleden bedacht hebben. Zoveel hectare horizontaal groen afgewisseld met blokken, ovalen of andere geometrische figuren verticaal groen, met sportvelden en volkstuinten langs randen. Wie van west naar oost loopt (of omgekeerd) kan een lange wandeling maken door een prachtig groene omgeving. Alleen erg jammer dat af en toe een drukke weg moet worden overgestoken. Toch was, aan het eind van de twintigste eeuw, de gemeente niet gelukkig met het functioneren van het Zuiderpark. Ondanks de vele mensen die in de nabijheid van het park wonen maakten er maar weinig mensen er gebruik van. Ook was er volgens de gemeente achterstallig onderhoud. Besloten werd om het groots aan te pakken. Daarbij werd meegenomen dat Zuiderpark meer ruimte moest bieden voor water. Als gevolg van klimaatsveranderingen moet er meer ruimte komen om het regenwater dat de gewone riolering in de omringende wijken niet meer kan verwerken op te vangen om de kans te verkleinen de bewoners van de omliggende wijken met wateroverlast te maken krijgen.

Zuiderpark

In 2005 is begonnen met de uitvoering. Een deel van de grasvelden werd tot een brede singel vergraven. Deze loopt in de lengte van het park. Er werden buffers gecreëerd om in geval van

wateroverlast dit water eerst op te vangen en daar een natuurlijke zuivering te laten ondergaan alvorens het aan het parkwater toe te voegen. Met de voor de waterberging vrijgekomen grond werd achter het AHOY-complex een avontureneiland ingericht. Op deze heuvels kunnen de kinderen zich van hartenlust uitleven. Na vijf jaar was het park klaar. Het is even wennen aan de grootsheid van de structuren. Een diversiteit aan biotopen maakt het Zuiderpark ecologisch interessant: wadi's, bosplantsoen, heesters, mantelzoom-vegetatie, water, natuurvriendelijke oevers, stukjes bloemrijke weide. De wadi's die als wateropvang kunnen dienen nodigen uit tot een avontuurlijke wandeling. Ja, dit park biedt voor elk wat wils!

Zuiderpark

De Korenmolen aan de Kromme Zandweg.

In een ingemetselde gevelsteen boven de dubbele deuren staat het bouwjaar 1723 van korenmolen. De Zandberg is een ronde stenen stellingmolen met een rechte romp, ook wel bovenkruier genoemd. Aan het begin van de vorige eeuw raakte de molen in verval. De molen werd in 1959 door de gemeente Rotterdam gekocht en gerestaureerd met verzekeringsgeld van de door brand verwoeste molen De Noord aan het Oostplein. De molen draait nog wekelijks en samen met het landhuis de Oliphant en enkele oude boerderijen ademt de Kromme Zandweg een zeldzame landelijke sfeer. Er is o.a. zelfgemalen tarwe- en speltmeel verkrijgbaar.